

13de Aarg.

1882.

23de Bind.

# Fors Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af N. Throndsen.

15de Juni. — 11te Heste.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkert.

Entered at the P.O. at Decorah as 2nd class postal matter

# „For Hjemmet“.

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afværende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Rejsebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyr- og Planteliv samt

## Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Ark i Omslag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og kostet \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa de 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago), eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: K. Throndsen, Box 1014, Decorah, Iowa.

Bil man behytte anden Mands Hjælp til at indsende Penge, da se til at Vedkomende er på alidelig.

☞ 7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

## Eldre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

**Zandkæge J. C. Taylor** garanterer Enbrev en knap og om vaag i Udførelse af alt til Aagen henvorende Arbeire for moderat Betaling. Speciel Emhu anvendes på Bevarelsen af de naturlige Tænder. Alle Guldnålinger udføres efter nyeste Methode og saa billigt som Arbeide af bedste Slags kan gjøres.

Office over Ben Bear's Clothing Store,

Decorah, Iowa.

*F. J. C. Gremm*

sælger

Pianoer, Orgler, Violin-Strenge, Sy-Maskiner,  
Olje, Naale etc.

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Handel med  
nogen Anden.

☞ Pianoer og Orgler stemmes, og Arbeidet garan-  
teres.

Office i C. B. Shepards Juveler-Butik, en Dør Syd for Leonards  
Bog-Store ligeoverfor Postofficet.

# For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

13de Aarg.

15de Juni 1882.

11te Hefte.

## S k o v d u e n.

(Slutning.)

### Fjerde Kapitel.

Hjemme.

Træstningen af Hveden var netop tilende, og Herman havde bundet igjen den sidste Sæk med Hvede. Dagarbeiderne havde saaet deres Lon udbetalt i Kornvarer og var meget tilfredse; thi „den unge Herre“ havde givet dem alle sammen en Skæppe i Overmaal. Det var Årets sidste Dag, Nytaarsaften.

„Se faa, Venner, skynder eder nu alle sammen hjem hver til Sine; Kone og Børn bør ikke vente længe i Aften, og maatte Herren forunde os alle et lykkeligt Nytaar!“

Arbeiderne gik, idet de intalte for Herman det samme Ønske, som øiensynlig ogsaa kom fra Hjertet.

Herman blev endnu en Tidude i Ladegaarden. I Højet stod Kreaturerne i dobbelte Rader og havde det saa varmt og godt; et ypperligt Foder laa foran dem. Fra Hjørene gik han til Hestene, klappede sin smukke, lysbrune Ridehingst og gav den endnu et Maal Havre til Extrasorplingen, hvorefter han borfjernede sig.

Den følgende Dag var det netop et Aar, siden han paa denne Hest havde redet hen til den lille, hvide Stue ved Bøffen og der talt gjennem Binduet til den unge Pige, der eiede hans hele Hjerte, og uden hvilken han ikke kunde tenke sig nogen Fremtids Lykke. Med Moderen havde han strax, efterat Grethe var gaaet bort, havt en alvorlig Samtale, under hvilken han sagde, at end ikke den svageste Skønne maatte der fastes paa den unge Pige. Det var ham og ingenlunde hende, som havde gjort det første Skridt; hun havde tvertimod været saa undseelig og forbeholden, at han neppe engang vidste, hvordan hendes Følelser for ham var.

Da havde Moderen svaret, at den hele Sag forekom hende meget besynderlig; det kunde jo umulig være Sønnens Alvor, og hun var overbevist om, at han blot behovede at befinde sig og tenke alvorlig over det for at indse sin Daarslab. Hun vilde forørigt ikke tale mere om dette ubehagelige Emne, men tilføjede, at hun vel bedre end han maatte forstå sig paa en hoffærdig og indbildsfugtig Piges Hjerte.

Herman havde ved disse Ord seet paa Moderen med et saadant Udtryk i sit Blit, at det bragte hende til at slaa Dinen ned. Han havde sagt hende, at han meget vel baade vidste og sollte, hvad der var hans Pligt, at et Barn uden Faders og Moders Belsignelse aldrig kunde have nogen Lykke i Verden; men han vidste ogsaa, at han aldrig for at soe Gods og Guld skulde soe sig en Mage.

Et Aar var nu henrundet, uden at denne Sag nogensinde var blevet omtalt, i hvor meget Moder og Son iovrigt havde at sige hinanden. Herman pleiede, om end ikke hver Sondag, dog som oftest at gaa i Kirke, og mange Gange havde han opfordret Forældrene til at være med. En sjeldent Gang havde de opfyldt hans Ønske og været med ham; men for det meste havde de svaret Nei til hans Opfordring.

Om Søndagsarbeidet havde han allæret rent ud, at det var urigtigt, at han ikke vilde være med paa det mer, og at det heller aldrig kunde bringe nogen Fordel med sig. Man burde komme ihu, at Herrens Bud ikke var givet Menneskene til Skade, men til Belsignelse.

Sadan Tale havde vakt Forældrenes Forundering, ja endog deres Forargelse, og forekom dem som en ren Galstab; men efterhaanden var det dog lykedes ham at indskrænke denne Overtrædelse, saaledes at man nu dog blot i den travleste Indhøstningstid gjorde Søndagen til Arbeidsdag.

Denne Arets sidste Aften var stormende og urolig, Skerne jagedes frem over Maanestiven; Treernes Krøner bøede sig for den rasende vind, og Rovfuglene sloi strigende mod Stoven for at soe Beskyttelse til den kommende Nat.

Saa meget mer behageligt var detinden Huseis Døre; paa Kaminen flam-

mede en prægtig Flid, som spredte en opslivende Varme rundt om sig; Høitidslysene straalede fra de blanke Lysestage, og fra Bordet, som var bedækket med en snehvid Dug, blev netop den kraftige, velsmagende Høitidsanretning baaret ud.

Maalstidet var nylig sluttet; af de yngre Børn var nogle gaaede tilhengs, andre var ude i Landsbyen for at more sig; Husfaderen sad i en Lænestol ved Flidstedet og slumrede, og Herman læste, medens han røgte sin Pipe. Moderen strikkede saa flittigt, som om hun arbejdede for Betaling. Et Par Gange havde hun hostet lidt og seet hen til Sonnen, som dog uafladelig vedblev at stirre ned i den Bog, der laa opslaaet foran ham.

Tilsidst brod hun Tausheden og sagde:

„Forpagteren paa Fjellum har været her idag og sagt, at han havde Lyst til at kjøbe „Brun“, Ridehesten, hvorfor han har bidt en vasker Sum“.

Sonnen saa forundret op.

„Kjøbe Brun?“ spurgte han; „den følges ikke.“

Efter disse Ord vilde han fortsætte Læsningen, men Moderen tilspiede:

„Det var vel egentlig blot et Foregivende. Du ved nok, at Forpagteren har en Datter, og det maa enhver tilstaa, at hun er ligesaa elskværdig som valker. Hendes Rigdom burde man jo netop ikke fæste sig ved; men alle Folk der i Egnen kunne ikke nof som rose Pigenes Gamildhed og gode Hjerter.“

Herman havde studt Bogen fra sig og sat Piben bort; nu sad han lige foran Moderen, ligesom spørgende, om hun havde noget mer at sige. Selv taug han.

„Ja, min Son“, vedblev Moderen, „jeg kan ikke forholde, at du vilde gjøre din Fader og mig den allerstørste Glæde, om du gav os en elskværdig Sonnelone.

Din Fader har arbeidet og strævet nog i sine Dage og behøver nu at komme til Ro; og jeg for min Del — om jeg end ikke endnu er træt af at arbeide — bliver jeg dog i Grunden udplaget af de usordelige Tjenestefolk, som aldeles forbitre mit Liv. Gjerne vilde jeg nu derfor blive Faderadskone; de store Piger maa under alle Omstændigheder ud i Verden, og din mindste lille Søster kunde vi tage med os. En bedre Slutning paa det gamle År kan jeg ikke tænke mig, end om du med Alvor vilde overveie denne Sag."

"Mor", sagde Herman, „tror du da virkelig, at denne Pige skalde passe til Hustru for mig, hun, som løber efter enhver Forlystelse og altid er at finde, hvor der er Dans og Sammenkomster. Men jeg vil gjøre Processeen fort; imorgen rider jeg derhen, og dersom hun da ikke selv siger: „Ham vil jeg ikke have“, saa skal hun blive min Hustru. Er du nu fornøjet?“

Moderen svarede ikke meget; men Sonnens Ord var just ikke efter hendes Smag.

Den følgende Dag red Herman virkelig til Yssum, hvor han blev modtaget med aabne Arme. Han var derimod selv meget stiv og told. Da Kaffen var drukket, kunde han ikke længer udsette at rygge det Grinde, i hvilket han var kommen; han bad dersør om Tilladelse til aabent og ligefrem at udtales sig. Han ytrede saaledes til Faderen, at han ingenlunde ansaa Guds og Guld for det vigtigste ved Indgaaelsen af et Egteskab, men betragtede det blot som en Bisag. Han for sit Bedkommende behøvede Guds-fselov ikke at soge efter nogen rig Hustru.

Denne Tale stodte den Gamle hærdelæs for Hovedet; thi han satte overmaade megen Pris paa sine Specidalere. Der efter vendte den paatænkte Fæstemand

sig til Datteren, som såd der saa fin, udprynt og forlegen og saa ned paa Gulvet, og stildrede for hende, hvorledes hans Hustru fremfor alt maatte være, nemlig: huslig og fordringslos. Hans Mening var nemlig, at dersom Bonder, lig den rige Mand i Evangeliet, vilde hver Dag leve i Herlighed og Glæde og klæde sig i Purpur og kosteligt Linned, eller om de ikke kunde høre tale om nogen Lysthed i tre Miles Afstand uden strax at ville begive sig dit, saa vilde hverken Huset blive bestyret som det burde, eller nogen Lykke opblomstre i Hjemmet.

Pigen blev ved disse Ord mørkerod i Ansigtet; i Særdeleshed forargedes hun over Ordet „Purpur“; thi hun ansaa dette for en Hentydning til hendes Dragt af fint, tykt Uldtoi, som Kjøbmanden, af hvem hun havde kjøbt det, særdeles havde priset for dets smukke, magentarøde Farve.

Hun reiste sig hurtig, og med et Knix paa Nakken孢redede hun fort, at det var hende aldeles ligegyldigt, om hans Hustru kom til at gaa klædt i Purpur eller himmelblaat; hun skalde ikke misunde hende, og hermed forsvandt hun gjennem Døren.

Herman reiste sig ogsaa strax, tog en fort Afsked, fastede sig op paa sin hære Hest og galopperede hurtig afgået. Han følte sig saa glad og let om Hjertet, at han havde god Lyst til at synge.

Åtter var en Vaar og en Sommer henrundet. Indhostningen af Kornet gif for sig, som det bedst kunde. Det var, som saa ofte er Tilsældet, et vanværtigt Veir til at torre Afsgrøden i. Solen vidste ikke, om den vilde sinne eller ej. Havde der et Par Dage været frit for Regn, saa strømmede det atter ned den tredie Dag, eller det faldt fint og tæt under en fugtig Vestenvind, saaledes at den afsmiede Sæd begyndte at gro.

Nugen var kommen nogenlunde under Tag, og Hveden var ogsaa moden, men Husbonden døvælede med at lade den sjæle paa Grund af det ustadige Veir. Han betragtede hver Aften med spændt Ømmerksamhed Barometret for at se, om det ikke vilde stige og bebude, hvad man saa inderlig ønskede, nemlig stadi- gøre og bedre Veir.

Tilsidst maatte han dog begynde at afmeie Hveden, den kunde ikke staa længer, og det syntes, som om Veirligt blot havde ventet paa dette for at forandre sig. Den blev staaret en Onsdag, og Torsdagen derefter gif Binden over til Øst, Himlen klarnede, og dei blev et udmaerkeligt Veir til at torre Køret i.

Om Søndagen kunde Hveden fjores ind, da formaade intet at hindre dette Arbeide. Middagen blev tidlig spist, og strax derefter var alt i virksom Beve- gelse, baade Mennesker og Heste; thi man fulde, om muligt, have Hveden under Tag inden Aften. Hvis man vilde ventet til Mandag, kunde Kjernen af Køret under en fuldstændigere Tor- ring bleven endnu bedre; men det uro- lige Menneskehjerte vilde ikke tro den Herre Gud saa meget, at Han vilde lade det gode Veir vedblive fra Søndag til Mandag.

Solen gif ned, og endnu var den halve Ager fuld af Kornneg, men Ind- høstingen foregik fremdeles med foroget Hart. Maanen gif op paa Himmel- hvælvlingen og laante dem, der arbeidedeude paa Ageren, sit dunkle Lys, saa at de godt kunde se at lægge paa Læssene; i Laden maatte man derimod benytte Lys i Lygter, der blev hængt under Tag hjelter. Saaledes fortsatte man Arbeidet, indtil Kloken blev ti; man var vistnok endnu ikke færdig, men Mennes- ker og Dyr havde aldeles udtomt sine Kræfter ved det uophørlige og haarde Ar-

beide, hvorfor alle snart laa nedsunke i dyb Sovn.

Omtrent Kl. et vaagnede Herman af en stærk Spragen og Alarm tæt ved Doren til det Værelse, han behøvede, og som laa nærmest Gangen. Trat af den foregaaende Dags Anstrengelser hadde han sovet tungt; men nu sprang han hurtig op. Han antog med Bisshed, at det var den store Lænkehund, der gif los om Natten for bedre at kunne bevogte Gaarden, der ved sin Udg veckede ham. Men hvad kunde da Hundten ville, og hvorfor var der saa forunderlig lyst i Værelset, at Skyggen af Bindesruder- nes Indfatning tydelig astegegne sig paa Gulvet? Og hvor forunderligt det vedblev at sprage og buldre! — Store Gud! der er Ildlos! Hele Ladebyg- ningens staar i lys Rue!

Herman fastede sig i Kælderne og skyttede ud. Han veckede alle de Andre, bar sine jmaa Søffende ud og loste de Kreaturer, der stod i et tilgrændende Hus; at redde dem, der befandt sig i den brændende Ladegaard, var det ikke muligt at tænke paa.

Det var hjertessjærende at høre alle disse stakkels Dyr Broen, som lod gjen- nemtrængende under den usigelige Angst og Forvirring, som herfede overalt.

Til en Forøgelse af Ulykken var ogsaa en stærk Storm brudt los, der drev Floden mod Hovedbygningen. Det brændte allerede i Tagrenderne, og endnu havde blot nogle far Mennesker funnet komme til Hjælp. Nogen større Brandsproke fandtes ikke nærmere end en halv Miles Afstand. Da Herman saa, at alle Menneskeliv var reddede, tog han en hærlig Beslutning, skaffede sig en Hest og sprængte afsted for at hente Sproiten. Beien baade frem og tilbage blev i en utrolig fort Tid tilbagelagt, og snart var Sproiterne paa Gaarden.

Bed sin Tilbagekomst fandt Herman, at Ilden paa en frygtelig Maade havde grebet om sig. Den Ladebygning, hvori Ilden var udbrudt — den samme, hvori al den mylig indhostede Høede var lagt, den samme, hvori det lange og haarde Søndagsarbeide var foregaet — var nærværet at styrte sammen, og Baaningshuset stod i lys Rue, skønt Taget ikke var faldt ned.

Gaardens samtlige Huse var ifolge Stil og Brug paa dette Sted trækket med Halmtag; det var saaledes let at forudse, at naar Sparreværket paa Indsiden var blevet fortørret af Luerne, maatte hele den brændende Mæse med Halm oieblitlig styrte ned, og alt, hvad der fandtes i Huset, uden Redning gaa tabt.

Herman fandt sin Moder, der hurtig havde fattet sig af den første Skæl, i fuld Virksomhed. Hun gav ikke blot sine Besalinger, men tog selv Haand med i Arbeider, som nu gif ud paa med Haker og Stænger at trække alt Husgeraad ud af det brændende Hus. Til dette Endemaaal havde man slaat Vinduesrudecne ud, ja endogaa hugget Hul i Veggene. For Dieblifiket gjaldt det at redde en stor Riste med Messingbeslag, som var syldt med kostbart Bolster og anden Linnedvær. Det var lykedes at gribte med Hakerne ind i Messinghaandtaget, og alle drog nu med forenede Kræfter. Husmoderen var i den største Spænding for at se, om det lykedes at redde ud af Luerne denne hendes dyrebare Stat, et Værk af hendes flittige Hænder efter mange Aars Arbeide. Da kom Herman til Stedet, tog et hurtigt Overblik over de Tilstedevarende og spurgte ivrigt:

„Hvor er alle mine Sønner?“

„De er i Nabogaarden“, var Svaret.

„Men hvor er Far?“

Ingen funde sige ham det.

„Mor“, raabte han med sin kraftige

Stemme, overdøvende Larmen rundt omkring, „hvor er Far?“

Hun vidste det ikke. Men da sagde Nogen, at de havde set ham endnu engang gaa ind i Huset gjennem Højkeroren for at hente et Skrin, hvori han havde alle sine vigtigste Papirer forvarede.

„Barmhjertige Gud“, raabte Sonnen, „Taget kan hvæt Dieblik falde“, og med disse Ord styrte han selv ind i Huset.

Da Moderen sad sin eneste elskede Son forsvinde mellem Nogen og Luerne, udstodt hun et Skrig af Forfærdelse. Hun fattede sig dog strax og raabte til Tjenestedrengene, at de skulde skynde sig ind i Huset og redde hendes Mand og Son, men ingen havde Mod deri.

I Dodsangst stirrede hun ind i det af Rog opfylde Hus, i Dodsangst saa hun op imod Taget, som var ombolget af Luer, og hvis Sanimenhysteriing hvæt Dieblik kunde finde Sted og saaledes hindre Muligheden af enhver Redning. Da forekom det hende, som om hele den brændende Mæse oploste sig, og med et Fortvivlelsens Skrig ilede hun frem for at trænge ind i det brændende Hus.

I samme Dieblik faldt Taget sammen. Den nederste Del af den Ulykkeliges Legeme blev ligesom svøbt i Flammerne, af hvilke det vel lykedes at drage hende ud, men Ilden havde dog allerede fattet i hendes Kleeder, hvorved Arme og Hænder blev skæffeligt forbrenede. Bevidstlos blev hun baaret hen til en nærliggende Nabogaard.

Mandag Morgen, da Grethe som sædvanlig skulde hente frist Brod til sit Herrstab, fortalte Bagerens Kone til sine Kinder, at man om Natten havde set en Belysning som af en Ildebrand i

Best; at det derfor vist var en stor Bondegaard, som var brændt. Hun havde hørt nogle sige, at den skulde tilhøre Landsbyen Enge.

„Stakkels Mennesker“, endte Madamen sin Beretning, „de have vel tabt alt, hvad de eiede. Ja, Gud bevare os alle fra Ildebrands Ulykke!“

Grethe bævede, da hun hørte Navnet paa denne Landsby. Dette Navn var hende kun altfor vel bekendt. Skulde det være den Gaard, hvor hun havde været? hvor hun i fort Tid havde oplevet saa meget, og hvorhen hendes Hjertes Tanker saa ofte vendte tilbage; thi der fandtes En, for hvem hun hver Dag opsendte brændende Bonner. Hun havde paa meget lang Tid ikke hørt noget derfra, ja ikke siden den Nytaarsdag, da en Kætter stansede udenfor hendes vindu. Mange Gange opsteg den Frygt i hendes Indre, at Herman maaesse havde faaet andre Tanker og givet ester for sine Forældres Billie; ja, at han maaesse allerede var gift! Men da lod der atter højt og lydeligt en Rost i hendes Hjerte: „Nei, han forlader dig ikke, om end hele Verden skulde reise sig op for at skille os ad.“

Hvad Ildebranden angaar, forsøgte Grethe at troste sig dermed, at der jo fandtes mange flere Bondegaarde i samme Landsby, hvorfor skulde det saa netop være denne, som Ulykken havde rammet! Alter og alter opsteg dog den Tanke hos hende: maaesse det dog er denne Gaard!

Tirsdag Morgen var Bagerens kone nærmere underrettet og kunde nu meddele alle videbegjærlige Navnet paa Gaardsens Eier, og at der endog var gaaet Menneskeliv tabt. Nogle sagde, at den gamle Hushond selv var bleven indebrændt, andre at det var Sonnen under sin Bestræbelse for at redde Faderen.

Man vidste dog intet med Sished derom.

Grethe hørte med Angst og Bæven denne forfærdelige Nyhed og kunde ikke tilbageholde et Udraab. Da Bagermadamen saa, hvor bleg hun var blevet, spurgte hun med Deltagelse:

„Kender du disse Mennesker, hjære Barn?“

Grethe formaede neppe at fremstamme, at hun havde tjent der i Huset og gif med vakkende Stridt hjem. Hun kunde ikke sjule sin Bevægelse for Professorinden, men meddelte hende alt, hvad hun havde hørt. Hun viste den venligste Deltagelse, men Raad og Trost kunde hun jo ikke faa af Mennesker, da hun maatte indeslutte i sit Underste sin dybeste Hjerteangst.

„Bidste jeg blot, om han levede“, sagde hun til sig selv vel tusinde Gange om Dagen; „men han er maaesse omkommen i Idlen? O Herre, forskaan mig; lad ham være reddet, jeg beder Dig herom, ikke blot for min Skyld, men ogsaa for deres, hvem han tilhører!“

Den følgende Morgen, altsaa om Onsdagen, medens det endnu var mørkt, ringede det paa Entredoren. Grethe gif ud for at aabne den, og foran hende stod — Herman! Vel var han bleg og nedtrykt, men han levede dog.

Grethe kunde ikke længer tilbageholde sine Felelser. Taarerne flyttede ned af hendes Kinder, hæftigt sluttede hun sine Arme om hans Hals og hældede Hovedet mod hans Bryst. Dieblifikkelig vilde hun trække sig tilbage, men han tillod det ikke. Ogsaa hans blege Ansigt vødedes af Taarer; hans stærke Arm omsluttede hende fast og inderlig; begges Hjarter bankede af Smerte og Henrykelse.

I samme Dieblkif aabnede Professorinden Doren og kunde neppe tro sine egne Øyne, da hun saa den tilbageholdne,

strent hædelige Grethe i en ung smuk havde talst med hende om Noget, der laa  
Mands Arme.

„Er det din Broder?“ spurgte hun, da de begge stod stumme foran hende.

Da sif den unge Mand Tatningen tilbage og svarede fast og alvorligt :

„Nei, jeg er ikke hendes Broder, men for Gud er hun min Brud, og med Hans Hjælp er hun det ogsaa snart for Menneskene“. Han spurgte dersor, om Professorinden vilde have den Godhed at høre ham et Dileblik, da han havde noget meget vigtigt at tale om.

Professorinden aabnede Doren til Værelset og bad den unge Mand komme ind. Grethe vilde blive udenfor, men Herman trak hende med sig ind.

Han fortalte da om hele den forsærde-lige Ulykke, som havde rammet ham og hans Familie : Faderen var død, han havde fundet ham kvalt af Røgen, og saaledes kun reddet det livløse Legeme ved at bære det til en anden Side af Huset. Der var han gjennem et aabent vindue kommet ud af Luerne med sin sorgelige Byrde. Men hvordan alt dette var gaaet til, vidste han neppe selv, da han strax efter tabte Bevidstheden, og i denne Tilstand blev han funden ved Siden af sin dode Fader. Det var dog efter fort Tid lykkets at bringe ham selv tillive igjen.

Moderen befandt sig i et Hus, som de havde leiet og var kommen saaledes til Skade under Branden, at Lægen twivlede om hendes Hælbredelse. Fremfor-alt savnede hun omhyggelig Pleie, da hendes egne Born var altsor unge og uerfarne. Det var dersor nu hans Bon til Professorinden, at hun, idet mindste for Dileblifiket, vilde tillade Grethe at følge med ham; hans Moder havde nemlig saa inderlig onsket at se hende igjen og kunde ikke faa Ro, forend hun

havde talst med hende om Noget, der laa  
hende tungt paa Hjertet.

Professorinden var rørt og følte den varmeste Deltagelse for begge de Unge, som stod for hende, og som synes at være som stætte for hinanden.

„Gaa, kjære Barn, i Guds Navn“, sagde hun, „det vilde være meget urettigt, om jeg vilde forsøge at holde dig tilbage under de nærværende Omstændigheder. Jeg skal nok støffe mig Hjælp i den Tid, du er borte, og jeg er desuden selv nu temmelig hjemme i Husholdnings-sager. Men lad mig snart faa vide, hvorledes du finder det, naar du er kommen frem, og hvorledes det siden gaar dig.“

Grethe var snart reisefærdig, og sidende ved hinandens Side i en lidt Enspændervogn, forlod det unge Par fort efter Byen.

Herman havde underveis meget at meddele Grethe, hvilket alt kun var bestemt for hende alene, som sad ved hans Side.

„Den Stund er nu kommen, som jeg lenge har ventet“, begyndte han, „at Herrens sterke Haand har grebet ind i Begivenhedernes Gang og styrret det saaledes, at vi skal faa tilhøre hinanden. At vi, for at dette kunde ske, skulde blive nødt til at gaa igennem saa haarde Tilskiftelser, havde jeg dog aldrig tenkt. Aldrig vil jeg nogensinde kunne glemme, at det ikke lykkedes mig at redde min Fader. Ja underlige ere Herrens Veie, udgrundelige Hans Raadslutninger! mest underbar synes mig dog den Forandring, som er foregaaet med Moder; hendes Sjæl er dybt rybstet. Ja Grethe“, vedbлен den unge Mand og fæstede ved disse Ord sine alvorlige Hine paa hende, „du maa vide, at jeg nu ikke er meget rigere end du; thi vi have tabt meget. Assuranssummen vil neppe forslaa til at opbygge Husene, og da Fader er

død, maa Eiendommen sælges; thi jeg vil, at alle mine Søskende skal faa sin fulde Ret helt ud. Hvad vi derefter eie, skal deles i syv lige dele, af hvilke Moder skal have de to, og hvad som derefter falder paa min Lod, kan ikke blive mere, end jeg derfor kan fåske mig en ganske lidén Gaard. Men jeg tror næsten, at du heller tager mig nu, end om du skulle være bleven Kone paa den store Gaard, eller hvad siger du Grethe?"

Pigen hadde hvoret sit Hoved dybt ned, og han maatte hælle sig ned til hende for at kunne se ind i hendes glødende Ansigt; af et straalende Smil i de vafre Dine læste han dog det Svar, han ønskede.

"Men", sikkede hun, "din Moder vil aldrig tillade det!"

"Jo"; svarede Herman, "Mor er nu ganske forandret. To Dage laa hun i de heftigste Smerter baade legemlige og åndelige, to Dage brændte det hende i Sjælen, at hun havde tabt al sin Rigdom; alle vores Papirer er nemlig opbrændte. Men efter denne Kamp har Han, der sendte Hjemhøgelsen, seiret, og ganske andre tanker maa være komne ind i hendes Sind. Det kan du forstaa deraf, at hun igaarstæs bad mig om at hente dig, saa at hun kunde faa se og tale med dig."

Grethe befandt sig i en stor Spænding, og hendes Hjerte bankede uroligt, da hun traadte hen til Sygesengen. Al, hvor forsædlig var den lidende Kone indhyllet og forbundet! Brede Bind af Linned og Plasterstrimler bedækkede hendes Ansigt; Arme og Hænder var ombundne, og Dinen viste sig næsten som gjennem en Masse. Men ud af disse Dine lyste et eiendommeligt Lys, idet Grethe nærmede sig Sengen.

"Det er godt, at du er her Grethe", sagde den Syge med svag Stemme.

"Jeg ved ikke, om jeg faar leve, eller jeg skal dø, derfor maatte jeg nødvendigt tale med dig. Men idag føler jeg mig ikke stærk nok dertil; men imorgen, om Gud vil! Sæt dig nu her, saa at jeg kan se dit Ansigt og høre, om du vil gjengjælde Dindt med Godt. Sig, vil du pleie og passe mig?"

Grethe svarede ved at høje sig ned og kysse de saarede Hænder. Derefter begyndte hun paa sin milde Hjerlighedsfulde Maade at pleie og opvarme den Syge, gav hende Lægemidler, forandrede Bandagerne, naar det gjordes fornødnet og holdt den fholende Dril til hendes Læber. Hun passede hende med al den Omhu, som en god trofast Datter kunde vise sin egen Moder.

Den følgende Morgen bad den Syge ogsaa Herman komme hen til Sengen.

"Herren har talt fra Himlen", sagde hun med dyb Bevægelse, efterat de begge havde taget Plads ganske nær hende. "De Luer som fortærede vort Gods og Eiendom har lært mig, hvad Gods og Guld er: Støv og Aske! Herren har borttaget Dækket fra mine Dine, saa at jeg nu gjennem Ulykken kan se, hvor Ulydighed mod Guds Bud fører hen, hvorledes Søndagsarbeide dog var et forbandedt Arbeide, og hvorledes al jordisk Flid og Møje, uden Guds Ord og Bon, mangler sin Belsignelse. Nu kan jeg ved Guds Maade takke Ham, ogsaa for disse Saar og Smerter; thi gjennem Lidelsen har Han beredt mig en Vægedom for Sjælen. Da min Mage og min Son forsvandt i det brændende Hus, oploste jeg mit Hjerte i en brændende Bon til Herren, om at Han vilde redde dem. Han bonhørte mig paa den Maade, Han efter sin velbehagelige Billie fandt det bedst. Han blandede Sorgen og Glæden! Han tog den Enge bort og gav mig den Anden tilbage.

Fa, Herren gab, Herren tog, Herrens  
Navn være Lovet! Jeg ved nu ikke paa  
nogen anden og bedre Maade at øre og  
prise Gud, fordi Han sjænkede mig dit  
Liv min Son, end ved ikke længere at  
lægge Hindringer i veien for din Livs-  
lykke. Du har sagt mig, Ære Herman,  
at du vel ved, at alene Faders og Mo-  
ders Velsignelse bygger Børnenes Bo.  
Din Fader kan ikke mere velsigne dig  
paa Jorden, men min Velsignelse skal  
du ikke savne. Saa vil Gud i sin  
Maade ogsaa give dig Sin Velsignelse  
og Hjælp til at opbygge din Faders  
Hus, som nu ligger i Øste. Jeg tror  
og ved nu, at du ved at vælge Grethe til  
din Hustru, har gjort det bedste Valg.  
Hon vil i Sorg og i Glæde trofast staa  
ved din Side. Og fremfor alt vil hun  
som et Guds Barn, der ører og folger  
Hans Bud, styrke og opmunstre dig paa  
Bandringen til det evige Liv og hjælpe  
dig til at samle den Stat, som hverken  
Ilden kan opbrænde eller Mol og Rust  
kan fortære."

Hun taug ud mattet, idet hun løftede  
de saarede Hænder for at lægge dem vel-  
signende paa deres Hoved.

Med rørt Hjertet høiede de Uage sig  
ned og prisede og lovede Herren, hvis  
Veie ere underbare, men som dog fører  
Altting saa hærligt ud.

Et Aar derefter var det Hermans og  
Grethes Bryllupsdag. Hermans Mo-  
der, der meget langt om dog efter kom  
sig, deltog i Festen med stille Lovpris-  
ning. Blandt Gæsterne havnedes hel-  
ler ikke Professorinden og Købmands-  
herskabet fra den smukke Butik med de  
store Speilglasruder.

Alle Bryllupsgæsterne fulgte det lyk-  
elige Brudepar til dets lille være, høi-  
tidsprydede nye Hjem, som Professorin-  
den fandt saa fortryllende, at hun on-  
føjede sig en saadan Sommerbolig.

Men Fader og Moders fra den lille  
hvide Stue ved Bæltens vare stumme af  
Glæde og Bevægelse over sit elskede  
Barns Lykke. Dets mere høivestede  
vare Brudens Søsende, og Christian  
dansede rundt paa et Ben, idet han pro-  
ducerede sig som Digter med følgende  
to jublende Vintier:

„Idag, ja idag, er her Fest maa Æ tro,  
Thi Grethe, vor Grethe, har bygget  
sit Bo!“

### Mændens Liv.

(Et Digt af J. S. Welhaven.)

#### I.

Nu ruger Sneen overalt  
Paa Plantelivets stille Hjem.  
Hvor Vintrens tette Byger faldt,  
Staar Bussen knapt af Sneen frem.

Paa stenet Grund, paa Blomster-Bed  
Det samme Øde udbredt er  
Saa levnt og dybt, at Ingen ved  
At stille Død fra Dvale der.

Men folte Planten Vintren nu  
 Og havde Aandens Liv og Fld,  
 Den sjalv vist ei af Angst og Gru,  
 Mens Sneen dækkede den til, —

Den sukked Tiden vist ei hen,  
 Men laa i Skjulet, rolig-blid ;  
 Den vidste jo, at just for den  
 Er Vinter-Mørket Haabets Tid.

Den vidste det, — thi Aar for Aar  
 Den staar paanh i Sol og Dag,  
 Naar Vintren smelter og forgaar  
 Ved Vaarens milde Aandedrag.

## II.

Men Planten er i Dvale lagt,  
 Dens Liv er altid stumt og trhgt.  
 Kun Adams Et er aandig-vakt,  
 Har Twil og Tro, har Fryd og Frhgt.

Kun Slægten, som til Lys blev slæbt  
 Og er af Gud i Høihed sat,  
 Kan i sin Modgang staa fortapt  
 Som i en evig Vinters Nat.

Hvor er da Vinter for en Aand ?  
 Og hvor er Aandens Bei saa mørk ? —  
 Maaske, hvor Nød har Overhaand,  
 Og Sorgen gaar i Savnets Drf ?

Ta, med et bittert, haablost Navn  
 Betegnes tidt en jordisk Nød,  
 Og mangt et Sind i Sorg og Savn  
 Har lidt den aandelige Død.

Da var dog Livets Liv forglemt,  
 Og Lystet for hver Tanke slukt.  
 Laa Du da blot, som Planten, gjemt,  
 Og under Sneen indelukt !

## III.

Men tænk, for Aandens Vinter vil  
 Naturens Vaar-Lys ei gaa op.  
 I Aandens Vext en anden Fld  
 Maa gjennemtrænge Nød og Top.

Det præges dybest i dit Bryst,  
Det slettes af dit Letfind ud,  
Det er igjen din Angers Røst,  
At Du har Livets Væld i Gud,

I Ham, der af Naturens Svob  
Har hævet os til hellig Daab,  
Dg stilset for vort Levnetsløb  
Et saligt, overjordisk Haab,

I Ham, der overalt har Magt  
Dg i vort Stov sin Helligdom,  
Hvor Ordet til vor Aand har sagt:  
„Du ved, hvad Jordens drommer om,

Du ved et Sted, hvor Troiol og Strid  
Og Mulin og Skygge fjendes ei,  
Du ved et Spor, som leder vid,  
Dg Lys, der skinner paa din Vej.“

## IV.

Det Liv i Gud, som Adams Et  
Er dannet og indviet til,  
Det hævder overalt sin Ret,  
Gjør Svaghed sterk og Styrken mild.

Om Alt er tabt og givet hen,  
Alt, hvad vor Jord har Lykke kaldt,  
Da tage vi det dog igjen  
I Ham, hos hvem det hviler Alt.

Og fandt vi Glæder uden Ham  
Og Held, der stod vor Stræben bi, —  
Var dog vort Liv, i Glæds og Bram,  
Et bundløst Kær med Tomhed i.

O Smerte midt i Glædens Larm,  
Naar Hjertet øengsteligt maa slaa,  
Jordi det huses i din Barm  
Som i en øde, fremmed Braa !

O Kval og Angst, naar Alt er nydt,  
Og Livets Frugt, af Tanken domt,  
Er Vin, der blev i Havet gydt,  
Og Herlighed, der kun var drømt !

## V.

Om Enfold i dit Indre bor,  
 Hvad heller det er tankerigt,  
 Staar dog ved Magt det Alvor=Ord :  
 Dit Liv skal dommes aandeligt. —

Ei efter Tegn og efter Glimt  
 Af Liv, der hisset forestaar, —  
 Ei efter Syn, der har et Skimt  
 Af Himmelens Lys i Jordens Baar.

Thi Aandens Liv skal være klart  
 Og gennem Tiden altid ungts.  
 I ydmygt Skul og aabenbart  
 Det har et evigt Straalepunkt.

Thi ved et Bliv fra Herrens Mund  
 Oprinder Aandens indre Dag,  
 Og soles i dit Bæsens Grund  
 Som gjensødt Sjæl og Hjerteslag.

Saa mægltigt er et Liv i Gud  
 Mod Jordens vinterlige Glys, —  
 Dets Kraft, der driver Angsten ud,  
 Er Aand af Aand og Lys af Lys.

## VI.

Vi sige, at i Gjenstid af  
 Hans Dag, der aldrig skal gaa ned,  
 Bevæges Himmel, Jord og Hav  
 Med Alt, hvad Syn kan doæle ved.

Og Sjælen har en Tanke-Traad,  
 Hvorved et Jordens Barn forstaar,  
 At Gud har Magt i Stovets Daad,  
 Og at hans Aand bevæger vor.

Men saa vi ham i Speilet kun,  
 Og vare vi Hans Nedssab blot, —  
 Da greb vor Aand et twilsomt Fund  
 Paa Livets Flod af Ondt og Godt

Og fulgte den og strommed hen,  
 Mens under den var Dybets Mat,  
 Og tomine Himmel over den,  
 Og paa dens Bølger al vor Skat.

Alt vii gaar frem af Herrrens Haand,  
Og overalt hans Glæds er tendt.  
Gak frem, — men vær i Ham, min Aand,  
Paa hvort et Punkt tilbagevendt!

## VII.

Saa har da Aanden Vinter der,  
Hvor Gud fra Hjertet holdes fjern.  
Selv om dit Øv som Vaarens er,  
Det mangler da sit Ly og Veern.

Selv om din Aand fil Kraft og Glæd,  
Som Jordens Forme lutres ved, —  
Den har da Mørke kun og Død,  
Naar i sig selv den sfuer ned.

Af, aandfuld falder Tidens Sprog  
Saa mangen Helt i Kloegt og Kurast,  
Hvis Aand i Livets Prover dog  
Sank hen som i en Taage-Dunst

Lig Hallen, hvor der nys var Fest,  
Hans Barin med Et er bleven tom,  
Og som en hjemlos, smykket Gjest  
Hans Verk i Verden driver om.

I ham fandt Gud en Gjennemgang  
For mangt et himmelsk Straalefast, —  
Men borte var den Livsens Trang,  
Som holder Gud i Lyset fast.

## VIII.

„Gud“ er al Verdens høie Raab  
I Glædes og i Kimmers Tid;  
Fra ensom Braa, fra Folkeis Hob  
Det høres gjennem Fred og Strid.

Ja, lod det Raab kun overalt  
Af dybest Trang fra hvort et  
Ja, var det altid Ham, dei  
Naar han blev nævnt med Stovets Røst!

Men gaar Hans Navn fra Hjertets Grund,  
Hvor Aanden Liv paanh er stadt; —  
Det vandrer og fra Mund til Mund,  
Just som et Ord, hvis Kraft er ræst.

Og staar det fast i Fromheds Sprog  
 Og for en Hdmgs Erefrøgt, —  
 Det prøves og fortolkes dog  
 Og tydes om af Tidens Slægt.

Spørg denne Slægt, hvorpaa den tror, —  
 Og hør, det er paa Lysets Seir! —  
 Ja, hvad er Lys? — Dets rette Ord  
 Er i vor Kamp et Mundens Veir.

## IX.

Dog, — mellem Kampens hule Øron  
 Gaa Suk til Gud af Angst og Savn;  
 Selv Trivlen stammer nu den Bon,  
 At helligt vorde maa Hans Navn, —

Maa vorde helligt til Sabbat  
 Fra Splid og Angst, som nu er vakt, —  
 Maa føles gjennem Folk og Stat  
 Som alle Magters Overmagt.

Med Frøgt gaa Tidens Helte frem  
 Paa deres egen Bane nu.  
 Og Tidens Løsen foran dem  
 Har syldt dem med en stille Gru.

Hvor er en Røst, der, stærk og klar,  
 Kan standse Verdens vilde Hast  
 Og give al dens Grublen Svar  
 Med Løsnet, der staar evig fast?

Hver taldet Sjæl, hvert Sendebud,  
 Som denne Røst skal komme fra,  
 Maa først staa havende for Gud,  
 Som Hans Profet Jesaia.

## X.

Jesaia, den Herrens Tolk,  
 Stod ene i hans Tempel Høil,  
 Imens Jehovas kaarne Folk  
 Forblindet raved mod sit Fal'd.

Hans Syn var opladt, og han saa  
 Gud Herren paa sin Herrestol,  
 Han saa Serafers Elhylge staar  
 I Bingefjul for denne Sol.

De loved Gud med Jubel-Sang,  
Med Røst for Himmel og for Jord,  
Dg Helligdommens Mur gav Klang  
Dg sjalv ved deres stærke Chor.

Dg midt i al den Klang og Glands  
Forpagende Profeten stod, —  
Han stod for Gud med Sind og Sands  
Dg bævende sin Røst oplod

Dg raabte : „Be mig ! jeg forgaar ;  
Thi Herrrens Aslyn Skinner her, —  
Dg med en uren Mund jeg staar,  
Hvor nu Hans Navn ophoiet er.“

## XI.

Da svævede til Ultrets Ild  
En Engel i den samme Stund  
Dg tog en Glad og holdt den til  
Jesaias, Profetens, Mund

Dg sagde : „Se, med denne Glad  
Er lutret dine Læbers Røst  
Dg sonet, hvad dit Liv forbrosd,  
Dg Angsten tagen fra dit Bryst.“

Da blev Profetens Hjerle trægt,  
Dg Klærhed i hans Indre kom,  
Dg løftet over Trivl og Frygt  
Han stod i Herrrens Helligdom.

Dg ei Serafers Stemme blot  
I Prøvens Time han fornam.  
Thi nu den Herre Bebaoth  
Sin Røst opløftede for ham :

„Hvem skal jeg sende til mit Folk ?  
Hvo bringer Budet fra min Hu ?“  
Da spredede den Herrrens Tolk :  
„Se, jeg staar rede, send mig nu !“

## XII.

Ja, hvært et kaaret Sendebud,  
Som Livets Ord skal komme fra,  
Maa først staa bævende for Gud,  
Som hans Profet Jesaia, —

Og vorde dor for mangt et Ord,  
Der nu med Klang gaar Verden om,  
Og sytte til et himmelsk Chor  
I Guds forborgne Helligdom, —

Og renses for den Hovmods Klogt,  
Der søger Gud i Hjernens Braa,  
Og dog med Leebens Kunst har søgt  
Hans Billeds Herlighed at naa.

Thi farer nu med Stormens Art  
En Døgn-Røst over Verden hen, —  
Hvor maa det Ord da lyde klart,  
Der skal paa Dybet standse den !

Men satte vi et freidigt Sprog  
Og Mandemod til Tidens Verk, —  
Da kjende Herrrens Kjæmper og  
En Frugt og Bæven, der gjør stærk.

### XIII.

Det Ord, som i hver enkelt Barm  
Kan slabe himmelsk Lys og Fred,  
Er og et Ord, som Verdens Harm  
Og blinde Hast maa stilne ved.

Se Lysets Banner paa et Hav,  
Hvis Bolger gaa i vildt Begær, —  
Og tænk, om det var skjærmet af  
En gud-besjelet Folkehær !

Men tro for vist, i Livets Hjem  
Beredes Frelsens Kræfter alt, —  
I Tidens Hylde træde frem  
De Sendebud, som Gud har kaldt,

Med Stemmen, som er altid ny,  
Og dog det gamle Lojen har, —  
Med Stemmen, som i Verdens Gny  
Skal lyde stedse mere klar ;

Ei med den bitre Straffedom,  
Som Guds Profet sit Folk har bragt,  
Men med det Fredens Ord, der kom  
Til Jordens med den nye Pagt.

## XIV.

Ø Lys, der i vor Tid er tændt,  
Og dæmrer i hver Hytte ind, —  
Hvor er nu Slægtens Øie vendt  
Mod hver en Blusser af dit Skin !

Thi ak, Du gaar ustadigt hen  
Mod mangen øde Taage-Strand  
Og dæmpes og faar Magt igjen  
Og gløder som en Bredens Brand.

Urolig spørger Tidens Aand  
I Gny af Tunger og af Staal :  
„Hvo løfter Fallen i sin Haand  
Og fører Slægten mod dens Maal ?“

I Herrens Aand er Svaret gjemt.  
Thi Lyset hører Himlen til ;  
Bud Jordens Arner er det glemt,  
At det er Herrens Alter-Flid.

Men øfter lyder Frelsens Rost,  
Og Livet og Glemsej drives ud, —  
Og Aanden vidner i vort Bryst,  
At den har Lys og Liv i Gud.

## Skjult i Gud.

(Fortsættelse.)

En Bederkøegelse var det for ham, Forstand og havde snart fundet ud, hvil-  
naar Mesterens Kone engang imellem ken Aands Børn Gutterne var, og hvor-  
onføede hans Hjælp ved allelags huslig fra vinden bleste i de Huse, hvorfra de  
Arbeide, hun mente det godt med ham, kom.

og det folte Kristian snart tydelig, ikke Men det bedste var, at hun var lærde !  
blot ved mange legenhellige Gaver, som lærde ? — en Smedkone i Landsbyen  
hun længede ind til ham gjennem Kjøf- lærde ? ja ganske vist, men hendes Lær-  
kenvinduet, men ogsaa ved hendes gode dom var ei af den Sort, som holder sig  
lægende Ord. Hun havde nu sin egen for god til at stikke Næsen i en Gryde og  
Maade at tage Svendene i Smedjen paa. stoppe en Strømpe og for alt det elen-  
Selv havde hun ingen Born, og Pige dige Bog-Kram ikke mere har nogen  
holdt hun ikke, saa ofrede hun da al sin sind Tanke i Hovedet og nogen rigtig  
Domsorg og Belysning paa Læregutterne. Tolelse i Hjertet. — Nei, hun var lært  
Derhos havde hun klare Øine og en god af Guds Ord og vidste deraf, hvorledes

det er sat med den arme, syndige Menneskejsel, og hvad den trenger til for Tid og Evighed, og hvorledes den maa behandles. — Denne Kone var allerede blevet for sin Mand hans Livs gode Engel, thi hun havde reddet ham fra Brændevinets Hælvedmagt! Det havde kostet meget, og hun havde kjæmpet med den onde Fiende, og hendes Baaben havde været Bon og Taalmodighed, Sagtmadighed og Klogskab, Alvor og Mildhed. Hun havde ved den Anledning været som En, der vil redde en dræfnende fra Undergang og maa kjæmpe mod Storm og Bolger. Nu havde hun sin Gamle, som hun kaldte ham, lykkelig paa det Torre og glædede sig derover daglig med Talsigelse. Ung var Konen ikke længere, saa temmelig høit op i de Femti, men man saa det ikke paa hende, saa fund og frisk var hun paa Sjæl og Legeme, og saa pen holdt hun sig altid, ogsaa under det simpleste Arbeide: det store med lyse Blomster be-satte Bomuldsforklæde og den hvide Kappe var bestandig uden Plet og Rynke; og hvem hun med et varmt Blik fra sine endnu altid lysende Øyne rakte den gode Haand, ham havde hun alt halvt vundet.

Hos denne Kone fik Kristian visstelig god Ros og Pleie. Hun havde snart erkjendt, at der stak en sund Kærne i Ynglingen, om ogsaa Skallen var thyk og plump; hun havde ogsaa snart løkket ud af ham, at hans Fader var et i Gud grundfæstet Menneskebarn, men som dog ei havde forskaet at komme Ynglingen ret ind paa Hjertet — og en Moder har han jo aldrig kjendt, foiede hun til, og faresatte sig i sit Hjerte at øve en Smule Moderarbeide med ham og forsøge, om ikke noget funde indhentes, som var forbundt med ham.

Det lykkedes hende ogsaa ved Formanning og Tilstale at holde ham fast ved

Blesjebelgen det første tunge Aar i Ydmyghed og Lydighed, ellers vilde han vist være løbet væk derfra. Men den største Fare, den lidenskabelige Hæftighed kunde heller ikke hun betvinge. Om Søndagen var Smedjen lukket, og paa Kirkegang holdt man fast, ogsaa Kristian var med, han var ogsaa hjemmefra ikke anderledes vant; men den slemme Ga-ben havde han endnu ei overvundet, og den gode Meesterkone saa mangengang til sin Strel, at Ynglingen netop ved saadannede Steder i Prædikenea, hvor Taarerne vilde komme hende i Dinene, nikkede halvsovende med Hovedet. Han maatte nemlig bestandig sidde saaledes, at hun havde Die med ham. Hjemme talte hun saa tidt til ham for dette, og han saa da paa hende med sin dumme bedrøvede Mine paa en saadan Maade, at hun blev som aførbnet og kun funde tænke hos sig selv, at ham maa En opvække, hvis Stemme trænger som en Bøsun ned i Gravene, og de i Gravene høre hans Ros.

Uden særegne Hændelser rykkede Kristian efterhaanden frem til Umbolten og funde nu som de andre svinge Hammelen. Han blev Svend, og fra den Tid tabte Meesterkonen Magten over ham. Den større Frihed gjorde ham svindel, og efter sit hele Væsen var han let at omtaage. At være sin egen Herre paa Friastenerne og fremfor Alt om Søndagene — det havde han endnu aldrig vidst af, det smagte ham saa godt og blev betragtet som saa deiligt, at han ikke funde lade være at slaa ud baade for og bag. Andre tænkte ikke paa at gaa i Kirke hver Søndag, hvorfor skulde da han gjøre det, han laa dog langt heller udstrakt paa Bænken i Børtschushaven i Lindelysthuset, rogede af sin sorte Pipe og fil sit Morgenkrus. Andre slog Regler om Eftermiddagen, hvorfor skulde

ikke ogsaa han gjøre det, især da hans Armemusser var af den Art, at han for det Meste træf alle ni og gif derfra med anständig Geninst. — Andre gif om Aftenen til Dands, valgte sin Pige efter sit Sind og spanderte paa hende, hvorfør skulde ikke ogsaa han gjøre det, man vilde jo have leet ham ud, om han ikke havde gjort det, og for Andres Vatter og Spot havde han den største Modbydelighed, fordi han vel kunde værge sig med Næven, men ei med Ord. — Saaledes fæde det da ogsaa snart, at han støffede sig en Brud, og man kunde just ikke sige, at Valget var heldigt, thi det var en af dem, som har Intet i Kæsken og hænger Alt paa sig, som spørger efter hoi Lon og saa lidet Arbeide som muligt, som er udvortes blank og indvortes frank.

Da Mesterkonen til sin store Sorg hørte om denne hennes Svends Forløvelse, tænkte hun, nu er det Tid ! Og omendskjont hun næsten aldrig gjorde længere Keiser, saa begav hun sig dog paa en Søndagseftermiddag til Kristians to Mile derfra fjernede Hjemstavn for at raadslaa med hans Fader om, hvad der var at gjøre i Sagen. Den brave Kone udgjød underveis mange Sveddraaber, thi hun var ei af de magre, og saa arbeidede i hende Tanken paa, hvad hun skulde sige den Gamle, uden at forstie Sandheden og dog ikke gjøre ham altfor ondt. Thi det vidste hun vel at høre alde om sit eget Kjod og Blod det er stemmere, end om man træder en spids Spiger ind i sin Hod.

Den gamle Hjulmager var da ogsaa ganske sønderknust over det, som han hørte, men sagde som sædvanligt ikke Meget, saa at den livlige Mesterkone trængte ind paa ham for at faa ham til at sige, hvad der efter hans Menning burde gjøres i denne Sag. Men Samuel Egholt

rystede kun sorgmodigt sit graa Hoved og sagde slet Intet. Resultatet var da, at Konen tog det Lovst af den Gamle, at han skulde komme den næste Dag, da vilde de begge tage Svenden ordentlig for sig.

Det skede, men Folgen var desværre ikke den bedste. Ved det frie og ubundne Liv var en Bildhed voxet op i Gutten, der ligesom Samson sonderrev de vante Baand, som om det var troundne Traade. Da han fandt sin Fader i Mesterkones Stue og strax mærkede, hvad man tilsigtede, da blussede det op i ham som en klar Flamme ! Tyk og rød soulmede Bredesaaren paa hans brede Bande, Næven knyttedes, og med brølende Stemme erklærede han, at han var ikke længere noget Barn, sine Venge fortjente han selv, og intet Menneske havde Noget at sige over ham, og Pigen vilde han ægte og se den, som vilde hindre det, og sit Arbeide der vilde han lægge ned, han kunde finde ti Mestre for en, thi at lade sig udspionere, det vilde han ikke. Dermed vendte han dem Ryggen, slog Doren i, saa det knagede, og begav sig samme Dag til nærmeste Stad. — Den gode Mesterkone var bleven ganske stille, thi hun tænkte ved sig selv, at de maa ske skulde have gaaet frem paa en anden Maade, derhos havde hun en rørende Omsorg for den Gamle, som sad der som tilintetgjort, og Alt, hvad hun talede til Trost og Opmuntring for ham, endte til sidst med, at man maatte vente paa Gud og ikke ville foregrive ham. Han havde nu en endnu sterkere Haand end alle Mennesker i deres frække Trods og vilde ogsaa til sidst vide at finde Kristian, naar hans Tid var kommen !

I den nærmeste Tid blev det dog bestaadiig tungere. Pigens Fader skrev et Brev til Samuel, at han forlangte, at hans Son skulde ægte Datteren i Gre,

da hun var kommen i Skjøndsel og i Nøddehætte, som om han havde gjort Folkemunde. Saaledes maatte den Gamle indvilge i et Eggeskab, som synes ham en stor Ulykke, sjønt han aldrig havde seet sin Swigerdatter.

Men ikke længe efter blev det rigtig slemt. Ud retslig Bei kom der Breve til Landsbyen, at Kristian Echolt var geraadet i en soer Kriminal sag, da han i Hidsighed og i en Rus i et Dandsestag havde begyndt Strid og stødt en Kniv i Livet paa en Tjenestedreng, der var død som Folge deraf.

Nu sad da den gamle Hjulmager endnu langt elendigere der, end forhen hans Nabo, Skædderen, thi det er jo paa langt nær ikke saa sorgeligt at se det mest Elsede, man har høvt, forlade sig og vide det i Paradis, som formedelst egen Skyld i Skam og under svær, retfærdig Straf.

Binden blæste alt over Stubmarkerne, og de første gule Blade faldt sagte ned fra Treerne; Sangen i Grenene var forlengesiden forstummet, og høit oppe i Luften hørte man Træfuglenes Krig, som drog mod Syd. — Høsten nærmede sig. Det var i den graa Aftenddæmring, Stjernerne stod bag Skerne, da sad en gammel Mand paa en Sten ved Beien, ubevægelig sad han der — som et graat, forvitret Stenbillede, kun at fra Tid til anden en Tone hæmpe sig frem af hans Bryst, der hørtes som en sagte Stønnen fra En, der er meget svag. Naar en Lyd i det Fjerne lod sig høre, trak han sig sammen og hævede Hovedet lyttende! — den langstrakte Bei nedover sender han et træt, sorgmodigt Blif, saa synker han igjen tilbage i sig selv.

Men nu lader sig tydelig høre Lyden af en sig nærmende Vogn. Den gamle Mand farer ivret — et Øieblit betænker han sig, da smutter han hurtigt bag Ford-Bolden, som er bevæget med høie

noget Ondt og maatte skjule sig for Menneskenes Blifke.

Der ligger han nu paa sine Hænder, boier det tette Krat tilfide, bestandig spejdende ud efter den nærmere og nærmere kommende Vogn. Nu farer den forbi Stedet, hvor den gamle Mand ligger skjult. I Vognen sidder, foruden Kudsten, tre Mænd, to ser man har blanke Knapper i sine Uniformer og Skilt i sine Huer, den tredje sidder mellem begge med lænfede Hænder, aldeles som en arm Synder. Det er Kristian Echolt, som efter at have faaet sin Dom bringes af to Gendsarmer til Tugthuset for en Række Aar. Og den gamle Mand bag Ford-Bolden paa Hænder, det er hans Fader, hvis Hjerte han har sondertraadt med sine Synder.

Hvad der da foregik i dette sondertraadte Faderhjerte, det ved kun Gud! Den gamle Mand har siden fortalt, hvor gjerne han havde villet bede, men havde ei lunnet. Bestandig paam høede disse Ord banet sig Bei over hans Læber: „Af dybste Nød raaber jeg til dig“, og længere var han ikke kommen. „Maatte den Herre Gud tilgive mig det“, foiede han til. Af havde den Herre Gud ikke Undet at tilgive, da var det en anden Sag! Den slakkels Gamle havde gjenkjendt Sønnens Figur, om ogsaa Skumringen var for stærk til at se hans Unsigtsstærk, han vilde saa gjerne endnu engang have prøvet disse Træl, om der ikke deri skulde staa en Skrift om Bod og Sindssorandring, men hvor meget han ogsaa anstrengte sine gamle Hænder, var det forgiøves, — med et tungt Suf sank han tilbage. Vognen ruslede forbi, længere og længere borte hørtes dens Kullen, indtil Alt igjen var stille, ganske stille, og paa dette Menneskebarn endnu engang det Ord havde opfyldt sig: Forsmædelse har sonderbrudt mit Hjerte.

Det er ogsaa en Del af det Liv, som var sørgete for sin stakkels Ven. En Smule kjult med Kristo i Gud, men fordi det var saa, saa vaagede ogsaa Israels Bægters Die over dette Menneskebarn og sørgete trofast for ham.

Ikke længe varede det, da lagde der sig en Haand paa den Gamles Skulder, og En boede sig ned til ham, og en god, mild Stemme sagde : „Samuel, gamle Ven, staa kun op, vi vil gaa hjem !“ og en Taare faldt derunder fra den Taledes Nine, og den Gamle følte den paa sine fast sammenfryttede Hænder.

Det er den trofaste Skredder, som vidste vel, hvad der tildrog sig denne Aften og som omsorgsfuld var gaaet efter den Gamle og ikke havde sluppet ham ud af Sigte. Ogsaa ham havde Bognen fjort forbi, da det endnu var lidt lyse ; den som sad mellem Bogterne havde gjenkendt ham og villet gjøre en hilsende Bevægelse med Haanden, det havde givet en Lyd som fra Metal, paa Grund af Haandjernene — og var gaaet Skredderen gjennem Hjertet, og han havde tenkt ved sig selv : at, om hans Fader hørte det !

Da Bennehaanden lagde sig paa den Gamles Skulder, og han gjenkendte Stemmen, forekom det ham som et Bud sendt fra Gud. Langsamt rettede han sig op — vistnok vakkede hans Æne, og en Bitren gif gjennem hans gamle, sjæle Ven — men han kunde dog staa og lod sig langsomt lede fremad, og da de var skredne en Smule videre frem, sagde han sagte og med blod Stemme : Ja, ja, vi vil gaa hjem ! — Han tænkte vistnok ikke derved blot paa sit fattige, jordiske Hjem, men meget mere paa det rige, sjonne Faderhus heroverstil med de mange Boliger.

Lidt efter lidt kom de da hjem, og det var rørende at se, hvorledes Skredderen

sørgete for sin stakkels Ven. Kaffe havde han varm paa sin Kjedel i den hede Afske, den henteede han frem, sjænkede den i Koppen og nødte ham til at drikke. Den Gamle draf ogsaa helt lydig og taalmodig og torrede sig om Munden og sagde : „O hvor godt.“ Derpaa løste de sammen til Aftenbon den 130te Salme : „Fra det Dybe raaber jeg til dig, o Herre“ — det var som lutter Balsam paa Saaret, og da det sidste Vers læstes med ret Eftertryk : „Og han skal forløse Israel fra alle dets Misgjerninger“, da var det, som om Bryden leddedes en Smule, og det pressede Bryst blev friere. Da lod det i begges Indre : „Gud være Tak for sin uudsigelige Naade.“

Nu hjalp Skredderen den Gamle af Klæderne, som man bringer et træt Barn tilsengs, dækede ham godt til og lagde Tæppet godt omkring hans Fodder ; slukkede saa Lyset og gik sagte derfra.

Maanen var imidlertid gaaet op og fastede en mild Straale gjennem det trange vindue ind i Kammeret. Tæt ved slog Væghret sit langsomme, regelmæssige Slag, som om Intet var passeret, men fra Sengen hørte man i en sagte hvissende Tone : „Jeg bier paa Herren, min Sjæl bier, og jeg haaber paa hans Ord. Min Sjæl bier paa Herren mere end Vægteren paa Morgen.“ Ps. 130, 5. 6.

Under dette gled Maanestinnet nu langsomt videre hen over Frelserens Billeder, sam var ophængt over Sengen ; man saa tydelig de udbrædt Arme og det boede Hoved under Tornekronen, og det var, som om der i denne natlige, dybe Stilhed sovædede paa hans Læber disse Ord : „Kom hid til mig, du Arbejdende og Besværede, jeg vil give dig Hvile.“

## 3. Ubudne Gjæster.

Næste Morgen, just som det var bleven Dag, kastede Skrädderen et omsorgsfuldt Blif over Gaden til Hjulmagerens Binduer — men der rørte sig endnu Intet, Lugerne var fast tilslukkede. Han tænkte: Han sover endnu, kan ogsaa trænge til det! Gud velsigne hans Hvide! En Time efter saa Skrädderen atter over — Alt som før; og efter endnu en Time paah, — Bindueslugerne var og blev tot igjen. „Dettegaard ikke ret til“, sagde han ved sig selv, og med et Ryk var han nede af Bordet, i sine Sko og over Gaden.

Gadedøren er ikke lukket — i Stuen herfer paa Grund af de lukkede Luger en svæg Dæmring, fun gjennem de hjerteformede Ablninger trænger Dagshyet ind i Form af to skjære Straalsbundter. Den Indtrædendes Nine maa først vænne sig til denne Belysning, da opdager han bag den paa Klem staende Dør af Soveværelset sin gamle Ven. Han har siddet og spillet paa et Stykke Tre — men Haanden er allerede blevet træt og er sunken ned.

Hvorsor han sidder her? og hvorför Lugerne endnu ikke er aabnede? — Den Gamle ryster paa Hovedet og figer sagte, som om ingen Anden skulde vide det: „Alle Folk figer ind her, og de kan jo se det paa mig, at min Son er i Tugthuset!“ De sidste Ord bragte han fun med voldsom Anstrengelse over sine Læber! — derpaa vedblev han talende til sig selv: „Han har udgydt uskyldigt Blod, ja uskyldigt Blod, der raaber mod Himlen! Gud hjælpe os, Gud forbarme sig over os!“

Skrädderen stod der og viste et saare bedrøvet Ansigt, astorrede ogsaa sine store Hornbriller, thi det var for ham, som ved den Gamles Ord en Sag blev

sat nær til hans Hjerte og trukket frem og tilbage, dybt ind. „Dettegaard ikke“, tænkte han ved sig selv, „saaledes kan det ikke blive, paa den Maade maa jo hans Hjerte briske.“ Af ja, Forsmædelsen sønderbrod hans Hjerie, den stakkels, gamle Mand! Han var ikke at bevæge til at gaa ud, han kunde ikke taale Mennefenes Blitze, han kunde ikke udholde deres besværlige Prat, hvormed de vilde troste ham. Han gik, saasnat Nogen lod sig se hos ham, ind i sit Kammer og lukkede Doren, — de Nine, som der skuede ind, kunde han nok taale, og de hemmelige Ord, som der taltes til ham, vederkvægede hans Sjel.

Hin Morgen aabner Skrädderen nu først Lugerne, foran det ene Bindu hængte han et blaat Klæde, stillede der paa Stolen og Hovlebænken saaledes, at Samuel kunde arbeide uden at blive seet udenfra. Derpaa tændte han Ild paa Skorstenen og hængte en Kjedel paa Krogen. Derunder mumlede han: Arbeide maa han, ellers kommer han paa slette Tanker! — Til Middag kommer jeg igjen! sagde han ind i Stuen og begav sig igjen til sit Arbeide. Men derover paa sit Skrädderbord, hvor han flittigt brugte Naalen med den vorde Traad, arbeidede han nu i sit Indre med sine Tanker, og han droges derunder med Magt opad, og det gjenlod i ham: „Jeg slipper dig ikke, før du velsigner mig!“ Men det bar ogsaa mod neden, thi han overveiede frem og tilbage, hvorledes det bedst skulde kunne lages, saa hans gamle Ven fil jordisk Hjælp og Trost. Thi, sagde han ved sig selv, alene kan han nu ikke være mere — Kvindfolk kan han ikke lide — saa bliver altfaa ingen anden end Skrädderen tilbage — her i Landsbyen er heller intet mere for ham. Den megen Prat og Snak kan han aldeles ikke fordrage! Hvad er dermed at gjøre?“

Men Herren i Himmelens vidste alle rede, hvad dermed var at gjøre, thi det hændte sig, atude paa Myren, i den ensomme Stue, den gamle Enke, der i mange Æar havde gaaet som Bud, — endført hun halede — lufkede sine Øyne, og at derved hendes Hus kom til Auktion. Og nu var det som en Findskydelse fra oven, der kom til Frits Skredder, da han hørte dette, at han skulle drage ind der med sin gamle Ven; thi, sagde han, der har jeg ham alene og vil pleie ham rigtig godt.

Men da maatte han jo stilles fra sit elsfede af Roser omkransede Hus, fra den Stue, hvor hele hans jordiske Lykke havde omslungen og omblomstret ham, fra den lille Have med Bonnelovhytten, fra Plommeterne, han selv havde plantet, et nyt hvergang et Barn var bleven født ham, som han derfor havde givet samme Navn, og som nu ganske snart vilde komme til at bære Frugter. — Af ja, fra alt dette maatte han stilles, og det var for ham ikke Lidet. Dog havde han et tappert Hjerte, om han end var blot en Skredder, taprere end mangen af Penge struttende, stiv Bonde. Han fæste nemlig hurtig et Blik over i Paradies og tenkte ved sig selv, at de derover var jo saa sjont og prægtigt indlogerte, hvad Magt laa der saa paa, hvor han ikke sit Logie; det var jo i Grunden Et og det Samme, om han trædde Kraaden paa sin Maal her i Landsbyen mellem de vafre, gronne Rastanier, eller derude paa den øde Myr!

Men nu kom det ogsaa an paa at bevæge Hjulmageren til en saadan Flytning, thi han var naturligvis voget saa sammen med sine mangeårige Baner som Sneglen til sit Hus, og enhver Forandring var ham en Skæf.

Saa sad de en Aftenstund sammen i Hjulmagerens Hus. Fra Taget ding-

lede i en Staaltraadkrog en fodet Bliklampe, hvori der ulmede en ussel Væge. Efter lang Tidie var det lykkedes Skredderen at faa Ild i sin Pipe og ikke blot i sin egen, men ogsaa i den Gamles, og nu begyndte han med himmelfløgtslabat forberede ham paa sin Plan for at vinde ham for den. „Samuel!“ begyndte han, „den gamle Myrstue skal sælges næste Uge.“

„Hvor bliver da gamle Mor Smidt af?“

„Hon er hos den Herre Gud.“

„Nu, det er jo godt; Gud have hende salig hos sig; var bare jeg der!“

„Samuel, jeg kunde have Lyft til at fåsøe den Stue.“

Lang Pause — hvori Hjulmageren tager Viben af Munden og ser meget forhæusset ud.

Endelig siger han ganske forfærdet.

„Hvad skal jeg?“

„Ja, Samuel“, svarede Skredderen, „jeg har ikke Lyft til at være mere her i Landsbyen, Folk sladrer for meget for mig, og saa om Søndagen den gamle Dandsemusik i Værtshusene, det kan jeg ikke mere udholde. Derude paa Myren har man sit Rige alene, og stilt er det ogsaa der, og der hører man ogsaa ganske tydeig Klokkerne, naar vinduen staar saaledes.“

Den Gamle hørte paa denne Tale og sagde slet Intet. Han var bleven meget betenklig. Skredderen blev ved:

„Du kunde nu skaffe mig en stor Høgge, naar du vilde tage Halsudele med mig. Vi kunde da bo ganske vakkert og billigt sammen. To Rum findes der. Hver spiser af sit eget Fad, thi jeg maa have det godt, og du bruger formegent Salt for mig. Forøvrigt tror jeg, vi vilde komme ganske godt overens; thi vor Herre Gud tager vi jo med, han skal bo som Trediemand hos os!“

Om den Gamle havde hørt alt dette jegner del sig ud med Mit og Dit", og ellers ikke, var ikke klart, thi han sad henfunket i Tanker, og hans Vibe var gaaet ud. Skrädderen mærkede det og ventede i Taaalmodighed. Han maa have Tid, tænkte han ved sig og kastede et Blif paa Bæghært. Kloffen er jo kun halv ni.

Biseren gik fra Minut til Minut, den Gamle rørte sig ikke. Endelig, da den gik stærkt nært til ni, hævede han sit Hoved, lod de mørke Dine langsomt vandre omkring i Stuen, kastede ogsaa et Blif hen mod Kammerdøren, som om han tænkte ved sig selv : om han vel ogsaa noget andet Sted kunde sove i Fred og bede til sin Herre. Derpaa nikkede han og sagde meget betenklt :

„Skrädder, du kunde vel have Ret, for mig passer det heller ikke mere at være her i Landsbyen. Den Smule Arbeide faar jeg vel derude ogsaa, og forliges kan vi jo, Gud være Tak, ret godt. Men hvorledes vil det til Vinteren blive med Kirken?“

„Da skusler jeg dig frem!“ sagde Skrädderen raff besluttet og saa hel hjæl ud.

Da gif der næsten som et Smil over den Gammels veirbidte Trael, og han sagde : „Ja, naar det kommer an paa at skusle, da har jeg bestandig været Karl for min Hat og staar nok over dig. Kjøb da kun Stuen og lad os drage ind, jo for, jo heller. Jeg tror vist, vor Herre Gud har bestillet det saaledes!“

Da blev Skrädderen helt glad og var ogsaa for en Del vis paa, at det saaledes var Guds Raad og Billie og gif i Gang med Sagen. Hans egen venstige Bekvemmelighed fandt let en Kjøber. Vanfæltigere var det at blive kvit Hjulmagerens gamle Kogstue, dog lykkedes ogsaa dette, om end til en lav Pris. Men Skrädderen sagde : „Det gjor Intet, vi slaar det sammen til een Blat, saa

jevner det sig ud med Mit og Dit“, og tilslut var der saameget tilovers, at de to Gamle havde en, med deres besedne Fordringer, ganske net lidet Rente. Myrstuen fandt nemlig heller ingen andre Kjøbere, og man lod den gaa meget billigt. Saal flyttede da de to gamle Venner for Resten af sine Dage over i den felles, stille Bolig ; og de to angrede det aldrig ; thi herude, adskilt fra Verden, blev deres Liv mere og mere fyldt med Kristo i Gud.

Men en Ting foresatte de sig, da de drog ind i Myrstuen, at de hver Dag ved Aftenandtagten vilde komme den arme, forlorne Son ihu ved deres Bon. Først forsøgte den gamle Fader at give sine indre Sukke Udtryk i Ord, men han fandt ikke, hans Sukke var „uudsigelige“, og Stemmen svigtede ham. Derfor maatte Skrädderen træde til, og han gjorde det helt kraftigt, og fordi han talte med Gud som en Ven, saa foiede han det til sit Fadervor paa Blattyk, og fremhørte hver Dag som en ottende Bon de Ord : „Og forbarm dig over vor Krisjan.“

Først randt deres Liv ganske stille hen. Med Hilsen holdt de sig begge saa nogetlunde, den Enne svækkedes vistnok noget paa Synet, den Anden paa Hørelsen, men det gif dog ; — de hjalp ogsaa hinanden, idet Hjulmageren, der saa godt, nu og da trædde Traaden i Næalen, og Skrädderen, som havde gode Øren, hjalp til bagefter, naar om Son-dagen Noget var gaaet tabt af Prædikeren. Med Hensyn til Kirlegangen, saa er dertil at bemærke, at det ikke blev meget med Fremskuslingen om Vinteren; Binden pleiede at blæse Sneen bort af den vide Jade, saa at der bestandig blev en gangbar Sti ; men blev der alligevel stundom rigtig dybt, saa strække ikke de gamle Kæster mere til for at skusle, og

de maatte vente, til Beiret blev anderledes. Men ellers begav det gamle Par hør Søndagmorgen sig paa Kirkeveien, og det strax efter første Ringning. Thi den gamle Hjulmager kunde ikke tale de mægjerrige Dine og satte sig strax paa et ssjult Sted bag en Soile tæt under Prædikestolen, der saa ingen Anden ham end den Herre Gud og Klokkeren, naar denne hentede Tavlen, som hang bagom der paa en Nagle. Saalænge den gamle Mand sad saaledes i den stille lille Kirke, hvor der var summelt fra Lindetræerne udenfor og en egen Duft fra Alterlysene og de mange visnende Ligkranse, som hang paa Muren, gjennemtræt Rummet, gik det ham i hans Hjerte bestandig efter den 130te Salme: „Af dybeste Nod etc.“ Siden, naar Menigheden samlede sig, sang han hjælt med, det klæng vistnok som fra en brussten Trompet, og under Prædikenen maatte han passe noie paa for ikke at take Meningen, siden det var saa daarlig fat med hans Hørelse. Skredderen derimod tilbragte Tiden før Gudstjenen ude blandt sine Grave. Der havde han bestandig meget at gjøre. Alle de smaa Trækors, der iblandt et større med deres Navne og Bibelsprog maatte han studere igjennem, endskjont han forlængst kunde Ali udenad, indtil Korsene blev som et Gitter for hans Dine, og bag Gitteret laa det ssjonne, salige Børneparadis. Bandt han saa Roserne op, de røde og hvide, lutter Aflæggere af Stammerne foran hans gamle Husdør, da temte han: „Af J arme Jordroser, hvad er J mod Paradisets Roser. Men — soiede han til — jeg har jo intet Bedre, mine sode Børn.“ Ved den anden Ringning gif da ogsaa han ind, satte Brillerne paa Æresen, saa længe paa Tavlenummeret, forend han rigtig havde faaet ud de tre Biffre, og naar da Organisten lod sine

Piber lyde, stemmede Skredderen mægtig i, thi han havde en stærk Stemme og var „klar i Brystet“. Saaledes levede de to om Søndagen sit ssjulte Liv med Kristo i Gud.

Aar gif hen, fra den forlorne Son kom intet Bud, hverken mundlig eller skriftligt. Dette var de to Gamle heller ikke paafaldende, thi at skrive havde aldrig været Guttens Sag, og Skredderen sagde: „Hvad skal han ogsaa skrive, meget Plaserligt forefalder der vel ikke bag de svenske Gardiner“ (Ferngitteret)! — Men endelig kom dog et Livstegn. Det var ved Sommertid, da Arbeiderne paa Myren netop havde torret Torven, da kom der en ung Fyr med et vildt Skæg ind i Stuen; han havde et sky Blit og et dybt rødt Ur over Panden og sagde, han havde nok en Hilsen at bringe, men han vidste ikke, om man vilde have den. Det var En, som havde sidtet sin Tid, og som, efter at være sluppen ud af Tugthuset, havde faaet Arbeide her paa Myren. Hilsenen hørtes underlig, nemlig: „De maatte bare ikke fortvivle, den gamle Gud lever endnu.“

Deraf kunde nu begge faa ud, hvad de vilde. Hjulmageren syntes, det klæng i den gamle letfærdige Tone; Skredderen derimod ful en anden Mening deraf, og det var ham som den første Tuglesang efter lang Vinter. Siden lod det endnu langt kraftigere ved Aftenandtagten: „Og forbarm dig over vor Krijsan“.

Sommeren var forbi, Mortensdag var rykket ganse nær. Øremarkedet i Itzehoe havde allerede bragt den første Sne, og det var dog endnu i Oktober. Vinteren var for Doren og truede med at blive streng. Det tidlige Mørke laa ogsaa allerede over den viide, brune, ensformige Myr. Da puslede En med Kjøkkendøren, som allerede var laaset;

Skrædderen saa ud af vinduet og ser en havde høstet Shyndens Sold, skulde han hjælpe ! Skrädderen læste i den Gamles Sjæl som i en Bog og tænkte atter : „Hvad er dermed at gjøre !“ Men saa havde en Anden igjen beredt Beien, og „hann Midler fattes ei“. Da de saaledes stod sammen, og ingen vidste ret, hvad det skulde blive til, førte en Lydbolge ind gjennem den aabne Dør en Tone, det var en Klokketone over fra Landsbyen. Man ringede med Bedekloften, det var Klokk'en 4 om Eftermiddagen. Da lagde Skrädderen sin Haand paa den Gamles Skulder og raabte i hans Dre : „Bedekloffen slaar“. Den Gamle blottede sit Hoved, og nu bar Lusten et endnu lydeligere Slag hidover, han nikkede let, han havde hørt det. I dette Dieblifff sjov en kold liden Barnehaand sig ind mellem hans foldede Finger, og den lille Gut, instrueret af Moderen, bonfaldt jämrende : „Forstod os dog ikke, hjære Bedstefader“, og med det samme løftede Barnet sine blaa taaretunge Dine op mod den Gamle — det saa rent yngeligt ud, og Bedstefaderens Hjerte yngedes ogsaa over ham.

„Lad dem da komme ind“, sagde han i sin sorgmodige, trætte Tone, „Barnet er jo uskyldigt !“ Saa kom de da ind, blev der ogsaa, og blev ikke siden udstodte. Først var nu gode Raad dyre, ikke netop hvad Mad og Drifte angif, thi det var snart staaffet tilveie, men med at faa ifstand et Sovested og et Leie. Der laa nu Byrden udelukkende paa Skrädderen. Den Gamle havde aldrig behyret sig om saadanne Ting og var heri hjælpeles som et Barn.

Med et Blif havde han forstaet Alt. Det var hende, for hvil Skuld hans Gut havde begnydt Striden ! Det var hende, hans Medhjælp i Shynden, maa- se hans Forsørerse, og nu, da hun

paa Bagsiden af Huset laa et Kammer, snukt var det ikke, hang ogsaa fuldt af Spindelvæv, og alslags Stov og Smuds bedækkede Gulvet og det lille

Vindue. Dog fandtes der et Sengested spandet, og Kæffekanden blev den hele i Væggen — det var Hovedsagen, det Øvrige klarede Fejekosten. Dette nyttige Instrument blev trykket Konen ihænde, saasnat hun havde spist sig mæt, og behørig Anvisning hende meddelt. Der paa undersøgte Skædderen Sengkæderne, som fandtes, hvorved han vistnok befandt sig i bethedlige Vandfligheder, thi der var egentlig ikke meget tilovers; af sin egen Seng tog han det meste, men han fandt sandelig ikke Andet, ogsaa fra den Gamle maatte han tage en af hans to Hovedpuder, „og han vil dog saa gjerne ligge højt med Hovedet“, sagde han til sig selv og sukkede tungt!

Endelig var Leiet færdig, og de to trætte Vandrere fandt nu strække sig for at faa den forønskede Ro og laa snart i dyb Sovn. Skædderen, som endnu havde noget at bestille i Hammeret, betrægtede dem med Lampen i Haanden. Kvinden laa bortvendt og havde ikke taget Gutten i sin Arm, — han sør alligevel saa blidt og saligt, og nu saa han saa hyndig ud med de af Sovnen røde Kinder, havde ogsaa holdet Hænderne, saa Skædderen kom til det Resultat: „Gutten er god, men hun? — ja hun duer vel sagtens ikke stort“. Ganse Uret havde han nu heller ikke! Det gik snart her i Myrstuen som hos Bonden, der varmede den stivnedte Slange i sin Barm, og til Jon bed den ham. Konen var snart som hjemme og slet ikke som en fra Gaden Indtagen, men som fuldt berettiget, og det stod tydelig at læse i hendes frælle Miner, at hun ikke vilde boie sig for nogen Overmagt og selv vilde tiltrive sig Regimentet. Dertil var hun meget snaklende og fuld af Sladder, forhippen paa Nyheder, havde sat i Enhver, som kom den Bei, lolkede til sig gamle Koner for at udspørge dem, var lekker og lysten paa Gudt, staandede ingenlunde Smerte-

Dag holdt varm paa Ønnen. — Guds Ord og Guds Hus var hun fuldkommen fremmed for, hjæglede og bar sig med Gutten, saa En helst hverken gad se eller høre det. — De to Gamle led svært derved!

Et skarpt Ris havde de bundet for sin Nyg, mente den gamle Hjulmager, det funde han ikke holde ud, enten maatte han eller hun bort. Derved saa han paa sin gamle Huscelle saa bøfaldende, som om han vilde sige: „Hvad nu? Hvad skal dette blive til?“

Skædderen satte vistnok ogsaa op en betenklig Mine i Sagens Anledning, men sagde dog: „Vi maa have Taalmodighed og etter Taalmodighed og for tredie Gang Taalmodighed.“ Det var dog blevet dem saa bestikket af Herren deres Gud, saa vilde han nok ogsaa vide, hvorledes det skulle gaa, og hvad dette var godt for! Kæffen vilde de lade hende have; thi uden Kæffe kom man slet ingen Bei med et saadant vindfolk; men forovrigt maatte der bethedes hende, at „Måndshaand skal være overst“, og i Kirken skulde hun ogsaa være med, slig Ugudelighed burde ikke taales! — Derefter gif det nu ogsaa, den gamle Skædder optraadte saa kraftig og bestemt og gjorde hende Stillingen saa klar, at hun maatte boie sig og være ham hydig i alle Stykker, hvor han uvægerlig forlangte Hydighed.

Men den bedste Medarbeider og Forbundsfælle vandt han sig i Gutten!

Hvad det kom an paa for ham var jo ikke at faa en tiltvungen Hydighed hos Konen, han vilde vinde hendes Sjæl; men Saadant lader sig ikke tilvinge, men kun tilbede, og dertil trænges Taalmodighed, som overvinder Alt.

(Sluttet.)

## Strøtanfer, gamle og nye.

Den, som ikke er vacker, før han er 20 Aar, stærk før han er 30, klog før han er 40 og rig før han er 50, bliver det aldrig. (Luther.)

— Den nye Kjole og den gamle Vest ere sammenbragte Born. (Hippel.)

— Svamphen suger, hvad den kan faa, Uden at vrage, den er beseden, Og Trakten, den lader Alting gaa Ind fra oven og ud forneden. (Talmud.)

— Af megen Tale kommer Fortrydelse, men Taushed er heller ikke altid sikker. (An.)

— Forfængelighed er saa dybt rodset i Menneskets Hjerte, at en Soldat, en Haandlanger, en Skof og en Sjovuer troer sig og vil beundres; ja endog Philosoferne søger Beundring. De, som stribe mod Ere, trakte efter den Ere at anses for gode Stribenter; deres Læsere ville æres for at have læst Verket; jeg, som

nedskriver dette, beherskes maaſte af en lignende Lyft og maaſte de, som læse det..... (Pascal.)

— Dersom vor Tilstand var i Sandhed lykkelig, vilde man ikke have nødig at bortlede vore Tanker fra den for at gjøre os lykkelige. (Samme.)

— Intet er saa vigtigt for Mennesket som Klærheds over sin Tilstand, intet saa forfærdeligt som Uvished om Evigheden. (Samme.)

— Hvorledes kan Somanden finde sin Vej over Havet? Han maa flittigt studere Himmelens stinnende Lys, og derefter lægger han Veien frem fra Time til Time, fra Dag til Dag.

— Hvorledes kan Bonden vente at faa Noget af den sorte Jord? — Han ser daglig op mod Himlen og haaber paa Regn og Solskin.

— „Et Stykke Brod og et Glas Vand arbeider jeg meget længere paa end paa et stort Glas Øl“. (Ben. Franklin.)

## Blanding. — Nyt og Gammelt.

**Bidenjabeligt.** Ved Observatoriet i Washington ser nu Forberedelser til at gjøre Jagtagelser af Venus's Gjennemgang, der vil finde Sted i forstommende December. Ifølge Astronomernes Beregninger er dette den sidste Anledning til en Jagtagelse af denne Planet, som vil finde Sted paa lange Tider, da intet lignende vil inddrage indtil 2004. Skjønt Meningerne kunne være delte med Hensyn til Vigtigheden og Betydningen af det indvundne Udbytte af disse Undersøgelser, er det dog høist sandsynligt, at næste Aarhundredes Astronomer ikke vilde tilgive os, om vi skulde lade denne Lejlighed gaa forbi uden at gjøre alt, hvad der staar i vor Magi for at samle Oplysninger. Denne Planets to Gjennemgänge finde Sted omkring i 130 Aar, med et Mellemrum af otte Aar, hvorpaa følger et Tidsrum af 120 Aar uden nogen Gjennemgang. Den sidste skede i December 1874, og de finde altid Sted i December eller Juni. I 1761 og 1769 indtraf den i Juni og vil ogsaa i Aarene 2004 og 2012 vise

sig i denne Maaned. Ved disse Leiligheder vil Venus passere mellem Jorden og Solen. Den første Jagttagelse af denne Planets Gjennemgang gjordes af en Engelsmand ved Navn Jeremias Herrocks i Midten af det 17de Aarhundrede. Det er kun ved en noigtig og grundig Betragtning af Planeternes Bevægelser, at man vil blive ifstand til at beregne Solens Tyngde og Størrelse, men det vil medtage et Tidsrum af 400 til 500 Aar for at fuldende denne Opgave. Først da vil det blive muligt med Noigtighed at bestemme Solens Afstand fra Jorden. De For. Stater udrustede i 1874 otte særlidte Expeditioner, og ligesaa mange ville blive udsendte dette Aar. Men denne Gang træffer det sig saaledes, at flere Punkter inden dette Landes Grænser egner sig fortrinligt til Jagttagelser, hvorför vore egne Observatoryer ville blive til stor Nutte. Møgler skulle sendes til Sydamerika. Fotograf-kunsten vil som ved lignende tidligere Leiligheder blive anvendt saa meget som muligt, sjønt andre Landes Astronomer ci tillægge den saa megen Vigtighed i dette Diemed, som man gør hertilands. Kongressen har imidlertid bevilget \$10,000 til at paabegynde de foreløbige Arbeider til Udrustningen af disse Expeditioner, der er paaregnet at ville koste mindst \$85,000. („Barden“).

En interessant Anvendelse af Brevduer i Skibsfartens Tjeneste er i den senere Tid gjort ved den tyfste Nordjøkyst. De første Forsøg blev allerede foretagne af den tyfse Regierung i 1876 i den Hensigt at oprette en Brevdueforbindelse mellem Land og de Fyrskibe, der laa paa særlig truede Steder. Det gjaldt om ikke blot at faa Meddelelse fra Fyrskibene, naar disse maatte være i Fare, men man haabede ogsaa at kunne faa Underretning om Skibe, der var i

Havsnød, saaledes at man kunde bringe dem Hjælp fra Land. De første Forsøg gav ikke heldige Resultater, men efterhaanden lykkedes det bedre. Foreløbig er der nu oprettet en Brevduestation ved Tønning, der i Forbindelse med de to Fyrskibe, af hvilke det længst ude liggende befinder sig i en Afstand af 36 Mil fra Tønning. Man er meget tilfreds med den etablerede Forbindelse, der har vist sig at være til Nutte, ikke blot for Fyrskibene selv, men ogsaa for Lodserne, de indgaaende Skibe, Spediterne o. fl. a. Den nre Forbindelse viste navnlig sin Hensigtsmæssighed under Etstaaersstormene ifjor. I en stærk Orkan d. 15de Oktbr. sprang saaledes Ankerhættingerne for det yderste Fyrskib, og Skibet drev bort fra sin Ankerplads. Der blev strax affændt fire Brevduer til Tønning med Anmodning om Hjælp, og derfra blev der da ufortøjet affændt et Bugsereskib, som bragte Fyrskibet ind i havnen. Det andet Fyrskib, der kort efter Stormen dreves nordpaa, blev redet paa lignende Maade, hvorved ikke blot Skibet, der havde kostet 150,000 M., men ogsaa Mandskabet frejsedes. En tredie Gang siktede man ved Hjælp af Brevduerne Meddelelse om, at et stort Dampeskib var strandet, og det lykkedes derved at frelse Mandskabet. Disse Resultater er imidlertid først opnaaede, efter at man har faaet Brevduer, der er opboxede og opdrættede paa Søen. De Duer, der have hjemme paa Landjorden, egne sig ikke til denne Tjeneste, idet de udmattes for hurtig. Ved et Forsøg, som blev foretaget ned 30 Duer fra Belgien i 1877, og ved hvilket disse skulde tilbagelægge en Distanse af 7 Sømil, naaede kun 8 til Maaleet; Resten omkom i Bolgerne. Ved et andet Forsøg, som foretoges ifjor ned Duer, der var blevne opdrættede paa Søen, og ved

Hvilke disse skulle tilbagelægge en Distanse af 36 Smil, ankom de derimod alle i god Behold. De hurtigst flyvende Duer have tilbagelagt Veien i en halv Time. I Duestationen i Tønning findes der 30 Duer under Opdrætning og

80 Duer, der benyttes i Ejendommen. Stationen forestaaes af en Duelebehaber i Tønning, der har forpligtet sig til altid at holde det nævnte Tal af disponible Duer mod en aarlig Betaling af 1200 Mark.

(J. og L. A.)

### Bogannmeldelse.

A B C, lærebog for Børn med Billeder. Ved Halvard Roalvsam, Lærer ved Luther College, Decorah, Iowa. Den Norske Skuodes Bogtrykkeri. 1882.

Denne lille Bog vil vistnok gjøre Lykke, først fordi den anviser en sindrig Gjenvei til den vanskelige Lærekunst, hvorved Begynderen synes at kunne slippe lettere end sædvanligt igennem Alfabeternes Gelede, dernæst fordi den indeholder endel pene Billeder, og endelig fordi den er saa lidt og billig (12 Cents i Shirting, 10 Cents i Papbind). Paa nogle få Blad i Slutningen findes nogle vakte smaa Bonner samt Texten (uden Luthers Forklaring) til Katechismens 5 Parter. Dette vil forøge Bogens Verdi. Paa sidste Side findes den lille Multiplikationstabell („Emoletten“): „das Einmaleins“). Førend man begynder at lære Børnene efter denne A B C, maa man læse dens Fortale, som indeholder Forklaring over den nye Methode; men det er ikke nogen vanskelig Theori; den kan vistnok læses og forstaes paa omtrent 5 Minutter.

Vi vil paa det Bedste anbefale denne lille Børnebog, som man ogsaa kan faa sig tilsendt pr. Post ved Henvendelse til Hr. J. L. Lee, Decorah, Iowa.

### Gaader og Opgaver.

No. 200. Det første vækker Liv, gir Lys og Varme.  
Det Andet er hos os paa Sorg et Tegn.  
Naar Lovet falder, Vinterstorme larme,  
Det Helle flyr fra Nordens folde Egn;  
Mod Syden iles det paa lette Vinger,  
Men Vaarens første Smil det atter bringer.

(For Ungd.)

### Oplosning paa Nebus i No. 10.

No. 199. En ejerladens Forstander.

In d h o l b : Skovduer. — Vandens Liv. — Skjult i Gud. — Støtander. — Blan-  
tinger. — Bogannmeldelse. — Gaader.

**E. MATHER  
JUSTICE OF THE PEACE,  
NOTARY PUBLIC and COLLECTING AGENT.**

*Office over Spencers Harness Store - DECORAH, IOWA.*

G. R. WILLETT.  
N. WILLET.

ESTABLISHED  
A. D. 1857.

*Willett & Willett,*

**ATTORNEY'S AT LAW,  
DECORAH, — — — — — IOWA.**

**DAN. NOBLE,  
SADELMAGER.**

handler med  
**Sadler, Svøber, Bidiler etc.**  
Decorah, — — — Iowa.

**RUTH BROTHERS,  
DECORAH, IOWA,**

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kakkelenne samt Kobber- og Blitvarer, Gaardsredskaber og Verktøj, Bygningsmaterialier, saafom vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blåhvidt og Olie. Kobber- og Blitvarer repareres. Tagender forfærdiges til billige Priser.

**P. H. WHALEN**

handler med

**Manufaktur- og Kolonialvarer,**

Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Sydsiden af Water Street — — — Decorah, Iowa.

**J. T. RELF,**

**PHOTOGRAPH,**

handler med Rammer, Lister, Albums, Fløjels-Indsatninger, Stereoskop-Billeder etc Gamle Billeder kopieres.

Smaabørn photographeres ved den nye Methode langt hurtigere end før. Alle mine Negativbilleder retuges af den udmarkede Retu-  
chør, Hr. Eugene Austin. Udfølg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgo-  
merys Drugstore, Decorah, Iowa.

**Norjt Hotel.**

**CHRISTIANIA HOUSE, tæt ved Washington St. Broen  
DECORAH, IOWA,**

anbefales Reisende af **Anders N. Rjome.**  
Gode Staldrum findes til Afbenyttelse.

**PETER GJEMS,**  
Rejende Agent for  
**G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works,**  
tegner Abonnement paa „**Før Hjemmet**“. De, som tegne sig  
paa hans Liste, funne betale Køntingen til ham.

**Patents.** We continue to act as Solicitors for Patents  
Caveats, Trade Marks, Copyrights etc., for the  
United States, Canada, Cuba, England, France, Germany, etc. We have had  
**thirty-five years experience.**

Patents obtained through us are noticed in the SCIENTIFIC AMERICAN. This large and splendid illustrated weekly paper, \$3.20 a year, shows the Progress of Science, is very interesting, and has an enormous circulation. Address MUNN & CO., Patent Solicitors. Publishers of SCIENTIFIC AMERICAN, 26I, Broadway, New York. Hand book about Patents sent free.

**Tilsalgs meget billigt.**

**Wolfs Konversationslexikon** (tydsk),  
5 Kvartbind (gaar til 1841, meget vel konserveret), sælges for  
\$6.00. Kjøberen betaler Express-Omkostninger.

Adresse: **K. Throndsen,**  
Decorah, Iowa.

**Eldre Bind af „Før Hjemmet“.**

18de Bind, som blandt Andet indeholder den udmærkede Fortælling „Pater Clemens“ sendes portofrit for \$1.

19de Bind, indeholdende blandt Andet „En ung Piges Historie“ og Mis-  
fionsberetningen „Sex Åar blandt de røde Indianere“, portofrit for \$1.00

20de Bind, indeholdende den ualmindelig interessante og lærerige Reis-  
fældring „Nordvest-Passagens Opdagelse“ foruden meget andet udvalgt  
Læsestof, portofrit for \$1.00.

21de og 22de Bind (Mærgangen 1881) har et meget afoegrende Ind-  
hold, deriblandt den udmærkede Fortælling „Familien Helldringen“, (der hos  
Boghandleren kostet \$3 indbunden). Disse 2 Bind tilsammen portofrit for \$2.

Alle 5 Bind til en Adresse pr. Express \$4.00.

**■** Hvert Bind bestaar af 12 Hester og udgør over 350 store Oktav sider,  
samt Titelblad og Indholdsregister. Adresse: **K. Throndsen,**  
Dr. 1014, Decorah, Iowa.

**C. C. COOK** Optikus og Uhrmager, har til salgs Briller de bedste  
i Handelen. Komme- og Stue-Uhre repareres snuft.  
Tæt ved Post Officet, Decorah, Iowa.

**Før 10 Cents** sendes portofrit et Heste, indeholdende  
„To ældgamle Sange fornøjede“,  
nemlig Tolvtalesen og Den gylde ABC, 8 for 50 Cts., 20 for  
\$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: **K. Throndsen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.**

**Iver Sarseen**  
sælger udelukkende for kontant og håndler med  
**DRYGOODS, NOTIONS,**

Färdiggjorte Kläder,

Hatte, Huer, Stovler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.  
I Brødrene Gulliksens forrige Store.

Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,

**Dien- og Dre-Læge.**

Decorah - - Iowa.

**12te Margang af „For Hjemmet“**

(21de og 22de Bind)

indeholdende den nærmekede Fortælling „Familien Heldringen“ samt 15 mindre Fortællinger, foruden meget andet interessant Udsnit, (24 Hefter, 720 store Sider) sendes portofrit for \$2.00. („Familien Heldringen“ kostet alene omkring \$3.00 i Bogladen.)

Adresse: K. Throndsen,

Box 1014, Decorah, Iowa.

**Ny Möbelhandel.**

**J. JACKWITZ.**  
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Möbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Ti ders billigste Priser. Reparationer udføres.

Ligkister haves paa Lager. Begravelser besorger.

Nogle Rest-Exemplarer af

**Sofrates's Forsvarstale ved Platon**

samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hefter af „For Hjemmet“) sendes til sam men portofrit for 35 Cents.

Adresse K. Throndsen, Decorah, Iowa.

**E. P. Johnson,**

**ATTORNEY AT LAW,**

Adams Block.

DECRAH IOWA

**M. O. Teigen M. D.,**  
**Norsk Læge og Chirurg,**

(Udexamineret fra University of New York City)

Tilbyder herved Landsmænd i Decorah og Omegn sin Tjeneste. Bidenskabelig og samvittighedsfuld Behandling garanteres. Kontor ovenover Maenestads Butik vaa Winnebago St. ligeoverfor St. Cloud, Decorah Jo. Kontorid 9—12 A. M. 2—5 P. M. 9—14 p.

**ST. OLAF'S SCHOOL,**  
**En lutherisk Højskole for Gutter og Piger,**  
**Northfield, Minnesota.**

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maaneder) og for en Termin i Forhold. Kost billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

**E. P. Haugen,**  
Gier af  
**Decorah Marble Works.**  
Water St. - - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winnebago og Allamakee Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olmstead Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er i stand til at expedere alle Ordres med fort Varsel. Jeg har filret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenhuggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inskription fejlfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Dñrr. Harvey Miller og Thorvald Kopsland.

E. P. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedføjet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilsigemed Ordre og Inskription samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen